

Ciutat de Mal

Narratives

108

El jurat del XXIX Premi Ciutat de Tarragona de novel·la Pin i Soler (2019), convocat per l'Ajuntament de Tarragona, Òmnium Cultural del Tarragonès i el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona, el formaven Xavier Aliaga, Lluís-Anton Baulenas, Pere Guixà, Marina Porras, Vicenç Villatoro i Joan Chavarria com a secretari.

© 2019 Jaume C. Pons Alorda

© Tutzo & Quitolomalo, per «Sobrassada Ref 003»,
la imatge de portada

© 9 Grup Editorial, per l'edició
Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B / 08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Disseny de col·lecció: J. Mauricio Restrepo

Primera edició: setembre de 2019
ISBN: 978-84-17214-75-3
DL B 21842-2019
Imprès a Romanyà Valls, SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre,
ni la incorporació a un sistema informàtic,
ni la transmissió en cap forma ni per cap mitjà,
sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes,
sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Ciutat de Mal

Jaume C. Pons Alorda

XXIX Premi Ciutat de Tarragona
de Novel·la Pin i Soler

 Angle Editorial

*A partir d'ara i sempre
a na Lisa i a n'Anna,
eufòria total*

«Evil is a sort of machinery.»

IRIS MURDOCH
The Italian Girl

«Hi ha miralls màgics. Miralls diabòlics.
Miralls que deformen.»

MERCÈ RODOREDA
Mirall trencat

«En un principi Diable em va dir
et duré al meu refugi»

ANTÒNIA VICENS
Tots els cavalls

«Havia deixat Corfú, la matinada de
dimecres, sense haver-hi vist Iannis.»

HERVÉ GUIBERT
L'home del barret vermell
Traducció de David Ilig

Jo sempre he pensat, també, que el mar és com una persona, penetra i és penetrada. Tot i que aquest mar no és el que sembla, sinó una truculenta il·lusió, una bassa artificial feta pel Constructor i els seus sicaris. Després del fracàs de l'última actualització de la Ciutat, varen eliminar barriades senceres per tornar a construir natura, però falsa. Així es tornava a oferir a la ciutadania una altra mentida, aquest cop a partir de verds i blaus i grocs i vermells fraudulents. Ser verge als meus trenta anys és lamentable. No m'ha quedat cap altre remei. Potser per això m'aclaparen les obsessions. Els meus textos embruten. M'és igual que la gent em digui que faig porcades. Vull escriure així perquè em surt del pap. Sort en tinc d'aquests dos grumpfs i que he pogut sortir a passejar quan encara no neva fort. En Süss i na Lessa. Si és que són un encant. Amb el seu pèl rabiüt, potetes de llangardaix, cues de plomes gallinàcies. Queden molt pocs grumpfs. S'estan extingint, pobres. Fan tanta companyia. Segurament perquè la gent deu deambular amb els seus grumpfs fins aquí, bassa putrefacta i delitosa, que la platgeta es diu Calosgrumpfs. O Calalosgrumpfs, com ho va escriure en Parenta Pobra al seu llibre, del mateix títol, ara fa tants anys. Quin llibràs.

Tan bo que durant una època el Constructor anterior l'havia prohibit. El d'ara no és tan restrictiu. Gràcies a la confecció d'aquests entorns artificials que imiten el que ja no tenim, i gràcies al desmantellament de la patrulla per cremar llibres, es respiren aires d'alliberació. Fins quan duraran? Al final ens llimosnen quatre beneitures i pensem que sabem què és la felicitat. Basta poc per caure en l'autoengany. Com em passa a mi, que deixo de pensar en la tragèdia de la meua virginitat als meus trenta tot passejant per aquí amb els meus grumpfs. Som imbècils. I jo qui més. Tan en desgràcia que a vegades em demano si em mereixo res. Per què no podria acaronar pells com melicotons? Quan jo entro en una habitació tot-hom se'n fuga. Encara recordo l'impacte que em va provocar *Calalosgrumpfs* quan el vaig devorar per primer cop. Potser en Parenta Pobra va ser aquí mateix, on jo ara, contemplant l'infinit, aquests blaus corromputs de sabonera blanca castradora, com si el mar, aquest puta fals mar, tingués ràbia, empastifant-me els peus de fictícies algues pudents com la meua ànima miserable que encara no ha tastat peix ni carn ni àlien. Per què em fan patir tant? Per què he hagut d'arribar a aquesta depressió? Amb l'única companyia de dos pobres grumpfs, que han hagut d'escoltar els meus monòlegs i aguantar travesses constants per la Colònia de Senpëer, on vivim la meua mare i jo, anant d'una banda a l'altra per mitigar les meves penes d'homuncle. Però tot això ha de canviar. Canviarà. Jo faré que canviï. O al final hauré d'acabar pensant en el suïcidi com a opció. Sé que si puc aconseguir el que vull trobaré la salvació. I vull viure la festa de matances d'en Iannis de Corfú. Si hi arribo, serà l'inici d'una altra vida, més alta. Ho aconseguiré a través del seu lacai, en Bòl·locks, el seu marxant, o almenys això és el que ell diu, no queda gaire

clar. També és el màxim difusor de l'obra del desaparegut escriptor Onofre de Dip. Des d'aquesta possibilitat, tinc l'objectiu d'arribar avui vespre a la presentació de la recuperada novel·la *L'estructura*, publicada a Edicions del Calostre, el segell editorial independent fundat i liderat per Madam Boquinoa. L'acte es farà a la Galeria Plèiades, situada en un dels carrerons més ocults de l'Artèria de la Ciutat. Això només és el principi. Ho aconseguiré. Sí, ho aconseguiré. I em salvaré. I salvaré la meva part de Ciutat. Perquè al meu voltant sempre he tingut una ala protectora. El meu àngel. I el meu nom és Escriptor.

Tu, que ets una jove corrent amb ardor sota la neu, saps que a les concavitats més fosques del teu ser tens el pinyol d'un nou futur. No saps com ho saps, llevat que el que sàpigues és en realitat un record de quelcom que ja havies viscut, i tens la intuïció que vares viure això que vius ara mateix fa molt de temps, i per aquest motiu creus que saps el que saps. I, com que saps el que saps, estàs corrent com una posseïda, amb aquest ardor que ara et defineix, perquè és el que vares fer en el seu moment i perquè és el que has de fer ara. Escapes per salvar-te i per salvar el teu futur i, possiblement, per salvar també el futur d'aquesta Ciutat amb esperança doblegadora. Dedueixes que l'esperança que tens ben endins és el que algun dia esclatarà, i la seva llueur tornarà a vivificar el record de la teva incerta memòria. Tu, en la teva escapatòria cap endavant, t'esmerces per evitar que el futur desaparegui després de tot el que ha passat. Perquè, després de tot el que ha passat, no tens permís perquè aquest instant desaparegui, i el que tens a dins és una oportunitat de perpetuació. Sí, després de tot el que ha passat. I abans de tot el que encara ha de venir. Enrere deixes aquesta festa macabra, aquesta matança injustificable, aquesta broma, aquest intent inútil de canviar les co-

ses. Realment us pensàveu que podríeu impedir que tingués lloc el que ancestralment estava programat? Veritablement creïeu que tindríeu la força per aturar aquest indòmit mecanisme que el Constructor va organitzar fa tant de temps? Teníeu l'esperança que el Constructor pensés que ho podia controlar tot quan en realitat no és així, i que vosaltres podríeu aprofitar aquesta minúscula escaleta per eixamplar-la, i fabricar una nova possibilitat que ningú, ni el Constructor mateix, no sospita. Perquè, no és factible que fins i tot ell, l'ésser més poderós de la Ciutat, que està convençudíssim que controla la Ciutat, sigui també una víctima d'un engranatge diabòlic? Segueixes corrent sota la neu, la neu de sempre, que mai no deixa de caure i ho tapa tot amb la seva blanca mortalla entre deixalles, restes d'aparells desfets, cadàvers anònims i aquests carrers que es transformen a cada instant. Moltes persones han intentat fer un mapa d'aquests carrers, però ha estat impossible perquè els carrers no ho permetien. No ho volien. Feien infactible qualsevol confirmació. Era com si els carrers escopissin gargalls contra la veritat, talment un cos que s'obliga a viure després de la mort per resistir-se contra una necròpsia definitiva. Era com si els carrers volguessin fer befa a tota aquella criatura que intentés fossilitzar-la. Per això mai ningú no n'ha pogut fer un mapa. Tu saps d'on vens però no pas on vas perquè no tens sostre ni roba ni res ni ningú. I vas corrent, nua, desesperada, després del que heu fet. Estàs sola, doblement sola, perquè tens la teva soledat i també la d'una altra. Tanmateix, estàs decidida a aguantar el que hakis d'aguantar per fer que es mantingui aquesta flama del possible, perquè el que vindrà després no té ni pot tenir solució. Però, pel que tens ben endins, tu aguantaràs. Corres nua entre la neu, cercant un refugi. Veus un tancat com de

verres, antigues bèsties que has arribat a descobrir en cròniques dels mons anteriors. T'hi dirigeixes. Dins del tancat trobes una tela pollosa. Encara que estigui bruta de neu trepitjada, encara que faci pudor i encara que no tingui gaire bona pintura, te la col·loques a l'esquena per evitar congelar-te. Tens tant de fred que et costa obrir els ulls. Però, quan els obres, observes una escena memorable. De lluny contemples com un gegant corre amb un sac entre les mans. Ha estat un flaix, com l'abrasiva fognada d'una altra vida. T'abrades molt fort el ventre perquè saps que estàs embarassada.

Ella era la geperudeta de la mansió de la família Fulkna. Amb voluntat i orgull va dir que ella mateixa faria els encàrrecs per a aquell dia tan important. La geperudeta estava convençuda que la vida a la mansió era meravellosa, i que mai més no en podria trobar cap d'igual. Però també estava convençuda que aquella sort seva no podria durar gaire més, precisament perquè tenia per ben conegut que les coses meravelloses no poden durar gaire, i encara gràcies que poden durar una miqueta. La geperudeta s'aixecava donant les gràcies com a mínim tres cops. Mirava el cel contaminat de la Ciutat, el de l'eterna i llardosa neu, i després anava fent, amb cura, totes i cadascuna de les tasques de la casa, sempre amb l'alegria que a una geperudeta com ella li podia arribar a ser concedida. Una fonda satisfacció, sí, la de ser la serventa major de la mansió de la família Fulkna, una de les més poderoses de la Ciutat, vinculada estretament amb el Constructor. Ella havia hagut d'escanyolir unes quantes desgraciades per apoderar-se d'aquell lloc de treball. No lamentava les seves accions. Havia fet el que havia de fer. També per això donava les gràcies cada dia: a totes les que s'havien deixat escanyolir, les que no havien insistit tant com ella per arribar a la seva fita, perquè no

havien tingut la suficient força de voluntat per no deixar-se matar. La geperudeta entenia el seu paper sota l'estricta ordre del destí, però també de la feina feta amb cura, fins a les màximes conseqüències. Amb aquestes conviccions havia estat treballant durant tants anys. Aquell dia tan important es va aixecar amb alegria. Va baixar de les golfes polsoses on dormia per començar a enllestir les tasques de la mansió de la família Fulkna. Tot estava a punt de canviar per sempre.

Jo li he intentat trucar. I res. He intentat contactar amb ell a través de la seva secretària. I res. Li he enviat cartes, li he enviat textos, li he enviat missatges per via de totes les plataformes al meu abast. I res de res de res. Parets mortes. Una porquerada és el que ha estat. Perquè no és tan difícil convidar una de les joves promeses de la literatura ciutadana a una festa de matances, crec jo. Doncs es veu que sí, que és difícil. Aquí estic, amb aquests dos grumpfs, asseguts damunt d'un llit de fictícia alga pudent, mirant un cel cada vegada més tapat, amb tal neu caiguda, en aquest dia que per a mi comença entre lamentable i poderós. I si soc aquí a aquestes hores, d'aquest jorn en què pot passar de tot, és perquè soc una persona trista i penosa que no té cap altra cosa que escriure, cap altra cosa que aquests dos grumpfs i la il·lusió de poder arribar a la festa de matances d'en Iannis de Corfú. Però escriure no és un bàlsam, tampoc una manera de fugir, no. Per mi escriure és la salvació, encara que hi hagi gent que s'indigni quan jo afirmo una veritat d'aquesta mida. Penso que si escric és perquè tinc una ferida que a la vegada és específica, meva, però que també és comuna, nostra, i per això no només em pertany a mi, pertany a totes les criatures que habiten aquesta meva i nostra ga-

làxia. Si jo escric no és per mostrar la ferida, perquè no la conec, tampoc per treure'n un benefici com fan algunes persones que s'aprofiten de les seves misèries amb total impunitat. Però, tot i que no la conegui i no la pugui mostrar gaire, sí que sé que hi és, i si hi és és per compartir-la, però no d'una forma immoral reprovatòria. Aquest és un dels molts processos conscients que visc quan escric encara que la gent no m'entengui. I després hi ha tot l'inconscient que jau al darrere. Potser m'entendran més endavant. Potser no. Però, mentrestant, jo hauré fet el que havia de fer. A vegades penso que això ja basta. Altres vegades no. Si vull arribar a la festa de matances d'en Iannis de Corfú és també per compartir aquesta ferida total. Tinc una estratègia. Si es pensa que m'ho impedirà s'equivoca. Sé que visc en la tristesa i la sordidesa, en el patetisme de la meva trentena no estrenada. Com puc evitar viure dins d'aquests panorames desoladors si soc horrible i el primer que veuen de mi és aquesta devastadora marca de naixement sota la meva pupil·la? La Mare diu que és un ull que mira, i que si em miren ho fan amb la voluntat de restar per sempre en la cosa mirada. Les mares sempre diuen coses precioses per consolar-nos, però el seu consol acaba essent la nostra vergonya. Jo no faig cas del seu triomfalisme líric. Sí, d'acord, molt bé, soc poca cosa, però quan se'm fica quelcom a la mollera soc incorruptible. I si en Iannis de Corfú es pensa que demà no podré arribar a la seva festa de matances, demà ja!, s'equivoca. Ja li vaig demanar ahir vespre a la Mare que avui matí m'acompanyés al cuc d'Arrakis, el sistema de transport més ràpid per assolir el centre de l'Artèria de la Ciutat. Hi arribaré ben d'hora, i si m'he de passar tot el dia cercant en Bòllocks ho faré, ja que ell serà la meva porta d'accés, la fissura. Si no el trobo pel món el trobaré a la Galeria Plèiades, du-

rant la presentació de *L'estructura* d'Onofre de Dip. Avui és el principi d'una nova era. Vinga, grumpfs, cap a casa, que ja heu amollat els vostres efluvis, i la Mare m'espera per acompanyar-me. Anar a la festa de matances d'en Iannis de Corfú ho canviarà tot: no perquè hi conegui la jet-set de la Ciutat, tampoc perquè si m'hi veuen deixaran de pensar que soc lamentable, ni perquè si soc una de les persones convidades em començaran a tenir una mica de respecte. No és per això. És per una altra cosa. Jo hi vaig perquè la vida ha d'inundar l'escriptura. Perquè la vida ha d'engendrar més vida. I vull conèixer el seu taller limfàtic. Vull sadollar-me de la seva energia indescriptible. Vull arribar a ser més jo a partir de l'impacte que m'imagino. Clar que sí. Del que es tracta és de la conquesta: del llenguatge, de la meva vida, del que encara no existeix però es pressent. Anar a la festa de matances d'en Iannis de Corfú significa conquerir-me. Ja ho veureu, Süss i Lessa, que un dia qui us arrossegirà no serà aquesta deplorable monstruositat adolescent amb la cara picada, tan assotada per l'acne que els forats del meu rostre semblen coves ideals per als mosquits que ens envolten, sinó una figura llegendària. Jo no vull la glòria, jo sols vull l'escriptura. Perquè la literatura salva. Jo no vull el prestigi, jo vull engendrar nous mons. Necessitem una nova literatura per a aquest nou univers que ens sosté. Si no, de què serveix res? No podem seguir retenint els models literaris del passat, hem de crear nous mites. Jo vull engendrar una literatura més ampla per a un concepte de realitat més ample d'aquest nou cosmos més ample. El resultat serà una veritat eixamplada. I per a mi tot començarà gràcies a la festa de matances d'en Iannis de Corfú. Creure és poder.

Tu saps que les embarassades lliures estan prohibides a la Ciutat. Tu saps que la Ciutat té estrictes controls natalicis, i que quan detecten que qualsevol criatura està embarassada s'engeguen els dispositius de control, o sigui, artefactes encara més específics i perillosos que els habituals. I tu no volies haver de passar per això perquè ja sabies que, per un motiu o un altre, al final t'haurien obligat a una cosa que no volies de cap de les maneres. No només has fugit pel que heu fet, sinó també perquè ja intuïes que ben endins portaves la vostra criatura. Ara estàs sota aquesta tela pollosa, enclotada com pots, abraçant-te el ventre i pregant als déus urbans, i als de més enllà, perquè tot vagi bé, perquè la vostra descendència neixi forta i sana dins del teu ventre, i perquè més enllà de l'interior de les teves parets uterines les coses et vagin bé i puguis sobreviure, ara que has de tenir en compte que has de ser portadora. Si segueixes on ets, sota la neu, congelant-te a poc a poc, no podràs aguantar gaire estona. Necessites menjar. Encara que sigui menjar sintètic, bèsties amollades, exsudacions. Tant és. Lluny queden els antics banquetes. I necessites alimentar-te més del que en tu és costum. Tens fred. Tens por. Tens poca idea del que faràs. Coneixes massa gent per

conèixer realment ningú, que és com dir que de tanta gent amb qui has entrat en contacte en la teva curta vida al final estàs més sola que qualsevol altra persona que coneguis. No pots confiar en la teva família, que ja no existeix després del que ha passat. Ara sols depens de tu mateixa i del que tu facis. En el fons, et trobes a la intempèrie però ets més lliure del que has estat mai. Això et fa sentir responsable, però també poderosa. T'aixeques. Et treus la tela pollosa de sobre. T'espolses una mica de neu que tenies sobre el teu cos nu, que es comença a colorar de morat congelació, morat cul de rata que cerca aliment. Comences a caminar. No saps cap a on, però camines. No és un mal començament.

Mentre ella baixava les escales de les golfes polsoses, la geperudeta va anar ordenant dins del seu cervell estrafet totes i cadascuna de les tasques que havia de portar a terme durant aquell dia tan interessant que es presentava. Primer hauria de treure una mica de pols de l'entrada de la mansió, perquè la senyora Fulkna no suportava la pols, però també perquè cada moble i cada superfície havia d'estar impecable per al gran festí que s'havia de constituir al migdia. Després la geperudeta hauria d'anar a la part de darrere de la mansió, on el senyor Fulkna havia habilitat un hivernacle de xuclamel, evidentment artificiosos perquè feia molt de temps que l'autèntic havia desaparegut en el seu propi embafament, i agafar-ne un bon ram. La primera missió del dia era introduir unes quantes mostres del xuclamel ficcional a diferents cossiols perquè els convidats i les convidades de després gaudissin d'aquella olor intensa, tan característica de la mansió de la família Fulkna. Després la geperudeta hauria de donar ordres perquè el seu exèrcit de subordinades i de subordinats comencés a preparar l'esmorzar, perquè el senyor i la senyora Fulkna no trigarien gaire a aixecar-se, i com que s'aixecaven sempre a la mateixa hora ho volien tot a punt per quan les seves sabates

cares toquessin el trespol del pis de baix on s'iniciava la santíssima litúrgia quotidiana. Després la geperudeta continuaria donant ordres perquè s'executessin les diferents etapes de cocció del gran tiberi d'aquell dia fonamental. El procés havia començat uns dies abans perquè les complexes elaboracions gastronòmiques estiguessin a punt, però encara en tenia unes quantes més de pendents, i no eren senzilles. Després la geperudeta hauria d'anar a despertar personalment els nens de la casa: la nena Fulkna i el nen Fulkna, perquè també baixessin a esmorzar. En realitat, no eren tan nena ni tan nen, però davant dels ulls de la geperudeta i de la família Fulkna encara eren el que eren, criatures, però, com quedaria constatat amb foc i ferro durant aquell dia que encara estava naixent, en efecte no eren tan nena ni tan nen. Però això ni la geperudeta ni la família Fulkna encara ni ho sospitaven. I en aquest punt, quan les sabates barates de la geperudeta varen assolir el darrer esglaó, la geperudeta va continuar fent esforços per arribar fins a la cuina, a través de l'interfon va donar les primeres ordres, llavors va prendre el drap i va començar a treure la pols de la mansió de la família Fulkna.